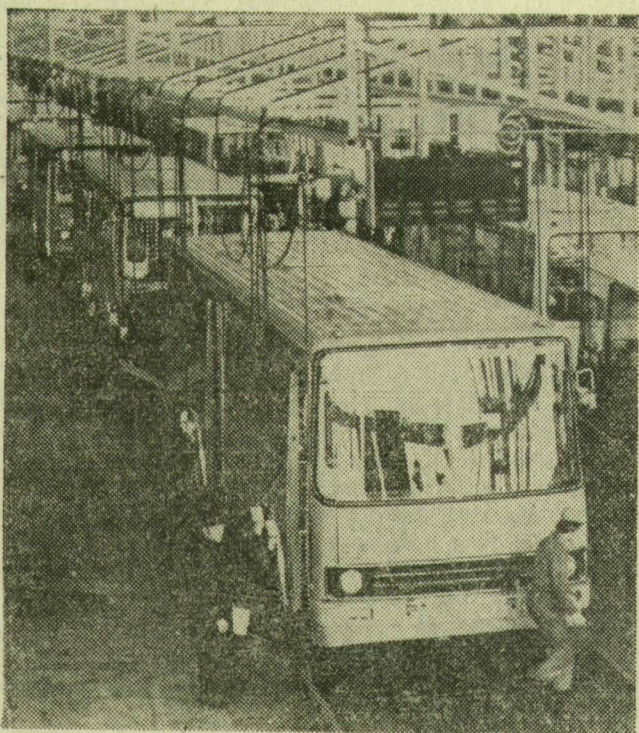


Száz Ikarus tervén felül

Az Ikarus Karosszéria- és Járműgyár székesfehérvári gyáregységében az idén 6500 autóbust készítenek, amelynek 75 százalékát szocialista országokba exportálják. A gyár kollektívája csatlakozott a munkaverseny felhívásához, és az idén tervén felül száz Ikarus autóbust elkészítését vállalták. Képünkön: hazai megrendelésre készítenek az Ikarus 266-os autóbuszokat a szerelőcsarnokban.



Gazdagabb áruválaszték, korszerűbb kiszolgálás

Megyei kereskedelmi tanácskozás

A Csongrád megyei tanács földszinti nagyertermében Szabó Jánosné, megyei tanácselnök-helyettes elnökletével tegnap, pénteken délelőtti megyei kereskedelmi tanácskozást tartottak.

Az ülésen Farsang Lászlóné dr., a megyei tanács vb. kereskedelmi osztályának vezetője számolt be a megye kereskedelmének tavalyi eredményeiről, s ismertetette az idei esztendő kereskedelmi célkitűzéseit. Az 1977-es évről szólva elmondta, hogy a népgazdaság fejlődése felgyorsult, a lakosság életszínvonalát a tervezettnél nagyobb mértékben emelkedett. Csongrád megyében az áruforgalom az előző évhez képest gyorsabb ütemben fejlődött, az árúellátás kiegyensúlyozott volt, összhangban az árubeszerezés és értékesítés fejlődésével. A megye lakosságának pénzjövedelme a vártnál jelentősebb mértékben — az előző évihez hasonlítva 12,4 százalékkal — emelkedett, minden 100 forintból 83 forintot a kereskedelemben költöttek el. A kereskedelem áruforgalma így meghaladta a 11 milliárd forintot. A forgalom szerkezetében is kedvezően változott, emelkedett az iparcikkek vásárlására fordított arány. A bolti élelmiszerek forgalma 10,3 százalékkal, a vendéglátásé 7,6 százalékkal, a ruházati cikkeké 7 százalékkal, a vegyiparcikké 12,6 százalékkal növekedett. A lakosság árúellátása az előző évhez képest javult, csökkent a hiánycikkek száma, ez részben annak köszönhető, hogy javult a nagy- és a kiskereskedelmi vállalatok közötti együttműködés. A vásárlók igényeinek kielégítésére a kereskedelmi váll-

alatok — köztük a Fűszert, a Vidia és a Komplet — a kishatármenti áruforgalomban rejlő lehetőségeket is kihasználták.

Farsang Lászlóné dr. az eredmények mellett a gondokról is szólt. Ezek sorába elsőként a kereskedelemben is jelentkező munkaerőhiányt említette. Elmondta, hogy több mint 600 ember hiányzik az elárúsító pultok mellett, az éttermek konyhájáról. A kereskedelem idei tervével kapcsolatban elmondta, az ötödik ötéves tervben tovább korszerűsítik az üzlet-hálózatot, a fejlesztés 60 ezer négyzetméter érint. A korszerűsítések, fejlesztések nagy részét 1980-ig kell befejezni. Különösen gondot kell fordítani arra, hogy a laképítéshez kapcsolódó kereskedelmi létesítmények időben elkészüljenek. A kereskedelmi vállalatok terveiben idén 23 üzlet korszerűsítése szerepel. A korszerűsítések mellett az üzemszervezés, az áruszállítás fejlesztése is szükséges. A minta utáni értékesítés megszervezését a Vidia, a Delta Kereskedelmi Vállalat és a Kisteleki ÁFESZ kapta feladatul. A boltok szakosítását, profilrendezését a lakosság ellátása érdekében idén folytatják. A kereskedelempolitika-

kai célkitűzéseket szem előtt tartva — hangsúlyozta az előadó — fokozott figyelmet kell fordítani a fogyasztás szerkezetének vizsgálatára, hogy az ellátás jobban igazodjék a lakosság igényeihez. Az alapellátás fejlesztése továbbra is kiemelt feladat, ugyanakkor a szerződéses kapcsolatok erősítésére, a határidők betartására is törekedni kell. A kiskereskedelem az eddiginél nagyobb mértékben éljen a közvetlen beszerzés lehetőségével, s az ipari üzemekkel létesítsenek közös üzleteket, az ÁFESZ-HÖDIKÓT mintabolt példájára.

Farsang Lászlóné dr. beszámolójában hangsúlyozta, hogy a kereskedelmi vállalatok terveik megvalósítása érdekében bővítsék ki a szocialista munkaversenyben résztvevők körét, a célkitűzések sorába továbbra is az árúellátás és a vásárlási körülmények javítását, a gazdaságok hatékonyságának növelését, a dolgozók élet- és munkakörülményeinek fejlesztését tartásuk szem előtt.

A beszámoltó vita követte, melyben a kereskedelmi vállalatok sajátos gondjairól éppúgy szó esett, mint az idei évről vonatkozó célkitűzések megvalósításáról.

L. Zs.

Kongresszusra készülnek a magyarországi németek

Kongresszusra készülnek a német nemzetiségi lakosok. Amint a Magyarországi Németek Demokratikus Szövet-

ségének pénteki választmányi ülésén a Fészek Klubban elhangzott: ez évben a kongresszusi előkészületek jegyében folytatják kulturális, nyelvpoló tevékenységüket.

A német nemzetiségű dolgozók, akik tevékenyen részt vesznek a szocialista építőmunkában, a közeljövőben, egyenjogúak minden területén — hangsúlyozta Réger Antal főtitkár —, növekvő érdeklődéssel ápolják nemzeti-ségi hagyományait. Az ülésen javasolták többek közt, hogy Veszprém és Tolna megye több községében is indokolt lenne a német nyelvoktatás bevezetése az általános iskolákban. Úgy vélték: fontos az óvodai anyanyelvi foglalkozás mindenhol, ahol az általános iskolában német nyelvet is tanítanak. A német ajkú lakosság megelégedéssel nyugtázta, hogy enyhültek a kollégiumi gondok, elsősorban vidéken.

A tanyák helye, szerepe, jövője

Országos tanácskozás Mórahalmon

A Hazafias Népfront OT titkársága országos tanácskozást rendezett tegnap Mórahalmon a tanyák, a tanyai lakosság helyzetéről, az itt folyó termelés időszerű kérdéseiről, a tanyai életmód lehetőségeiről, távlatairól — és egy sor más. a témakörhöz kapcsolódó, sok szempontból még vitatott kérdésről. A tanácskozáson párt-, állami, tömegszervezeti tisztségviselők, szövetkezeti vezetők, újságírók vettek részt, Budapestről és a hét, úgynevezett „tanyás” megyéből.

Jelen volt az eseményen Tóth Szilveszterné, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, Zákányszék község tanácselnöke, S. Hegedűs László, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára, Gál Gyula és Csikós József, az MSZMP KB munkatársai, dr. Tamasi Mihály, a megyei pártbizottság osztályvezetője, Jáhnai László, a szegedi járási pártbizottság első titkára, dr. Bérczi Gyula és Gulyás Antal, a megyei tanács osztályvezetői, dr. Kiss Imre, a szegedi járási hivatal elnöke, Nagy István, a megyei népfrentbizottság elnöke, valamint Bibók Istvánné országgyűlési képviselő is.

A tanácskozást Murányi György, Mórahalom tanácselnöke nyitotta meg: — Mi ebben a közegeben nőttünk fel, itt élünk, napról napra találkozunk a tanyai élet problémáival, eredményeivel és gondjaival. Megtiszteltetésnek tartjuk, hogy ezt a tanácskozást a mi községünkben rendezik meg, és örülnénk, ha tanácsaival hozzájárulhatna a problémák tisztázásához, a gondok megoldásához — hangsúlyozta bevezetőjében, majd a község kialakulásának történetét ismertette.

Ezt követően S. Hegedűs László mondott rövid vitaindítót, amelyben többek között arra is utalt, hogy szükség van a nézetek egyeztetésére, egységes álláspont kialakítására ebben az igen időszerű, ugyanakkor nagyon bonyolult kérdéskörben. Hiszen igen sokan élnek ma is tanyán, és mindaz, ami itt történik, sok száz ezer embert érint — pozitív vagy negatív hatást gyakorolva életére. Népgazdasági szempontból sem lebecsülendő a tanyai gazdaságokban megtermelt termékmennyiség — ez szintén nagy hangsúlyt ad társadalmilag is ennek a problémának.

A bevezetőt vita követte, melynek során többen is utaltak rá: valóban nagyon fontos az álláspontok egyeztetése — nézetek különben itt is szép számmal adódtak egy-egy rész kérdésében, megoldási módokat illetően —, hiszen az úgynevezett tanyakérdés megítélésében napjainkban is sok szélsőséges elem bukkan fel. Találkozni a vélemények szinképében türelmetlenséggel párosult indokolatlan radikalizmussal, mely a problémák megoldását adminisztratív ügyként szeretné kezelni éppúgy, mint a tanyai életformához kapcsolódó olyan nosztalgiaikkal, amelyek ennek az életnek a glorifikálására törekednek, miközben kísérletet tesznek — vagy próbálnak tenni — a ma meglevő viszonyok konzerválására. Fellelhet a tömegkommunikációs eszközök gyakorlatában egy-egy probléma „túldramatizált” feldolgozása is — ilyenkor aztán nemcsak az aránytérvesztés veszélye valós, hanem a félreinformálás, sőt az indokolatlan hangulatkelés veszélye is fennáll.

Ugyanakkor arra is többen utaltak, hogy a tanyai élet jelene — és egyben természetes fejlődésének belátható távlatja is — nagyon bonyolult jelenségrendszer alkot. S nemcsak tájegységeinket, hanem sokszor még egy megyén belül is rendkívül nagyok az eltérések — amelyek néha egészen szélsőséges értékekig terjednek. (Megyénkben például gyökeresen más a tanyák sorsának alakulása a tiszántúli, úgynevezett feketeföldi és a Duna-Tisza-közi homokos területeken. Előbbin szinte viharos gyorsasággal, utóbbin viszont rendkívül lassú, éppen a sajátosságok következtében, a tanyarendszer felszámolásának folyamata.)

Zsarnóczai László (a Közgazdasági Szemle főszerkesztője, Budapest) részletesen áttekintette a mai magyar tanyarendszer állapotát, miközben különös figyelmet szentelt annak, hogyan alakul az itt élők tudati állapota. Hogy a tanyán — különösen annak perifériás részén — lakók ne kerüljenek nagyon hátrányos helyzetbe a tudati fejlődésben sem, ezért bizony sokat kell tenni: a helyi szerveknek, a tanácsnak, a mezőgazdasági üzemeknek és természetesen a népfrentnek is. Nem szabad ezeket az embereket magukra hagynunk és ezzel elzártságukat tovább növelni.

Kriszt György (újságíró, Budapest): a tanyán élő, 18 éven aluli fiatalokkal való foglalkozás fokozott szükségességét hangsúlyozta. Mint mondotta: nagyon sok fiatalról van szó, és nem lehet számunkra közömbös, hogy milyen erők hatására és milyenné formálódik világképük, gondolkodásuk.

Horváth Dezső (újságíró, Szeged): közoktatásunk nagyszűk sikere a tanyai iskolák körzetiesítése. Az elért eredmény azonban gondokat is hoz magával: mi lesz az elnéptelenedett tanyai iskolák épületé-

vel? Ezeket legtöbbször eladják általában a helyi szövetkéknek, amely raktárt rendez be a falak között. A tanács intézkedése is indokolt, hiszen a kapott pénz a területi oktatási intézmények javítására, bővítésére használják fel — a tanyai épületekre azonban nagyon nagy szükség lenne: továbbra is a kultúraterjesztésben. Zákányszéken két módon is bizonyították, hogy kellő ügyességgel igenis lehet hasznos elfoglaltságot teremteni az emberi kapcsolatokra, művelődésre vágyakozó tanyai emberek számára. Az elhagyott vagy raktárként használt volt tanyai iskolák sorsa azonban elsomorító. Nincs, ami pótolja a lehetőségeket, amelyeket bennük-átaluk megvalósíthatnának. A továbbiakban arról utalt a felszólaló: a művelődési autóknek is lehetne jövőjük, ha az úgy íránt nagy elkötelezettséget érő népművelők járnak velük a határt, tartalmas művelődési programot produkálva a jelenleg néha vetített, rég elavult, divatjamúlt filmek helyett.

Kopasz Szilveszter (nagyközségi népfrenttitkár, Mórahalom): a helyi szakszervezetet nagyot fejlődött, még arra is futotta erejükből, hogy a télen különböző szakoktatásokat szervezzenek. Errefelé sok tanya villamosított, és megfigyelhető még egy olyan folyamat is, hogy az idősöbbség is kezdenek közelebb húzódni áttelepülésük során a község zárt településéhez.

Nagy István: számolnunk kell azzal, hogy a nagyüzem és a kisgazdaságok egymásmellettisége olykor konfliktusokat is szül (egy tanya például „útban van” a táblásításban); a háztájiban nevelt libák lelegetik a közös veteményt; a nagyüzemi vegyszerezés negatív hatását a kisgazdaságban, ahová véletlenül sodorta el a szél stb.). Arra kell törekedni, hogy ezek a konfliktusok ne éleződjenek, hanem a jog, a méltányosság és az emberség előírásai szerint oldódjanak fel. A népfrent is sokat segíthet ebben, és általában: tovább kell erősíteni tevékenységét a tanyai lakosság körében! Fogjon össze még jobban a helyi párt- és tömegszervezetekkel, a mezőgazdasági üzemekkel, használja ki a politikai munka potenciális lehetőségeit, segítsen a kultúra ide való „kijuttatásában” és terjesztésében, az öregekkel való törődés nagy gondjának megoldásában. Arra azonban minden intézkedésünkkel, akciónknál ügyelnünk kell, hogy ne szorgalmazzuk a meglevő tanyai helyzet konzerválását, mert akkor — akaratlanul is — a fejlődés ellen cselekszünk.

Dr. Kovács Kálmán (Agrárgazdasági Kutatóintézet, Budapest): a termelés funkciója szerint a létezés nélkülözhetetlen eleme, ám nem öncél. Azt szorgalmaztuk vele, hogy előrehaladjunk és az ember élete kiteljesedhessék. Nos, a természetben igazán kitesznek magukért a tanyán élők, életük kiteljesedésének lehetősége azonban meglehetősen korlátozott.

Vajda György (a Dél-magyarországi Áramszolgáltató Vállalat igazgatója, Szeged): négy tanyás megye területén dolgozik vállalatuk, nagy eredményeket ért el a tanyák villamosításában is, ez azonban csak a nagyüzemi gazdaságok erőteljes fejlődésével vált lehetővé. Akkor, azáltal került elérhető közelségbe a tanyákhoz a villanyáram.

Földes Béla (újságíró, Budapest): a problémák túldramatizálásának veszélyeire figyelmeztetett, dr. Kiss Imre pedig azt fejtette, milyen eredményeket ért el a szegedi járási területen a tanyai lakosság életkörülményeinek javításában. Megállapítható: nagy a fejlődés a korábbi helyzethez képest az egészségügyi, kulturális, kereskedelmi ellátásban és a szolgáltatásokban is.

Dr. Balogh Béla (Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium, Budapest): azt ismertetette, az ÉVM milyen előmunkálatokkal készítette elő a tanyás területekre vonatkozó miniszteri rendeletet, mely az itteni építési munkálatokat szabályozza. Dobó Szilveszter (a mórahalmi Homokkultúra Szakszervezet elnöke) kettős folyamatra hívta fel a figyelmet. A peremterületen sok tanya haladik, a máút mellett pedig stabilizálódott (hosszabb távra szólóan) a jelenlegi helyzet. A felvetődő problémákat — például: szőlőtelepítéskor a tanyamegcsüntetés — meg tudják oldani.

Tarnai László (újságíró, Kecskemét) és Horváth László (HNF OT munkatársa, Budapest) felszólalása után a vitát S. Hegedűs László foglalta össze.

Néhány tanulság ide kívánczok: abban egyetértett valamennyi jelenlevő, hogy maximális emberi megértéssel kell kezelni a tanyán élők ügyét, problémáit, életkörülményeik alakulását. Abban megoszottak a vélemények, hogy a jelenlegi rendletek mindegyike teljesen betölti-e hivatását. Azt viszont tudomásul kell venni, hogy egy rendelet a maga általános igazságtörökésével nem felelhet meg minden extrém esetben követelményrendszernek is egyben. Megszívlelendő kíváncsalmként hangzott el: a felvetődő problémákat úgy kell rendezni, hogy a nagyüzemi érdek, a realitás és az emberség egyszerre hatva érvényesüljön a tanyák világában.

Vasútfelújítások a Dunántúlon

Korszerű gépláncokkal, magas technikai szinten hamarosan folytatódna a vasútkorszerűsítések Nyugat-Magyarországon. Ebben az esztendőben a nyugati ország-részben — a szombathelyi MÁV igazgatóság területén — 43 kilométer MÁV- és 14 kilométer GYSEV-vonalat korszerűsíté-
nek, együttesen 270 millió forintot költséggel. Az utóbbi munkák egy részét a GYSEV osztrák területén végzik. Az „év eseménye” a Balaton északi partján húzó-

dó vasútvonal korszerűsítésének befejezése lesz. Az év második felében létrejön a tó körül az eddiginél gyorsabb, korszerűbb, kényelmesebb vasúti közforgalom.

Folytatódik a Budapest-Szombathely közötti fővonal egyes szakaszainak korszerűsítése. Egyidejűleg folytatják a Szombathely-Sopron és a Szombathely-Szentgotthárd vasútvonal felújítását, és hasonló munkákra kerül sor Zalaegerszeg térségében is.